

Kriminalitet og Tryghed i tal, 2013

Indledning

Dette er en tillægsrapport til Ishøj Kommunes fælles mål og grundlæggende principper for den sammenhængende kriminalitetsforebyggende og tryghedsskabende indsats. Rapporten indeholder en gennemgang af kriminalitetsudviklingen i Ishøj Kommune de seneste fem år samt en vurdering af borgernes oplevede tryghed, som den kom til udtryk i den seneste tryghedsmåling. Desuden inddrages Ungeundersøgelsens resultater vedrørende Ishøj Kommunes skolebørns og unges risikoadfærd og oplevelser af fx vold i og udenfor skolen, for samlet at give et billede af de resultater som Ishøj Kommune har tilvejebragt samt de udfordringer, som kommunen står overfor. Rapporten er opbygget sådan at afsnittene afspejler forebyggelsesplanen.

Indholdsfortegnelse

Indledning	1
De fleste unge i Ishøj trives og udviser ikke risikoadfærd.....	3
Skoletrivsel.....	3
Elevs udsathed for vold og trusler	4
Risikoadfærd.....	5
De unges lovovertrædelser	6
Risikoen for at blive udsat for kriminalitet i Ishøj er faldet markant.....	8
For mange Ishøjborgere begår kriminalitet.....	10
Beboerne i Vejleåparken og Vildtbanegård er trygge.....	14
Nøglen til Ishøjs succes og de kommende års udfordringer	15

De fleste unge i Ishøj trives og udviser ikke risikoadfærd

Ishøj Kommune har i samarbejde med de andre kommuner på Vestegnen gennemført en undersøgelse af trivsel og risikoadfærd blandt samtlige elever i 5.-10. klasse. Ungeundersøgelsen havde til formål at udforme en ungeprofil for Københavnsvestegn og skabe et komparativt grundlag for målretning af kriminalitetsforebyggende indsatser på tværs af kommunerne. Undersøgelsen fokuserer på de unges egne udsagn om generel livsstil, trivsel og risikoadfærd i og uden for skolen. Fra Ishøj Kommune deltog 903 skoleelever.

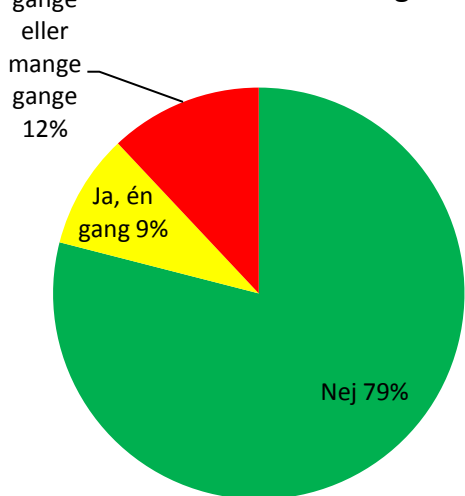
Undersøgelsen viser overordnet, at flertallet af børn og unge i Ishøj og på Vestegnen generelt trives og har det godt, og at kun et fåtal udviser risikoadfærd. Risikoadfærd er defineret som adfærd, der eksempelvis kan føre til sundheds- og sociale problemer, f.eks. misbrug og pjækkeri fra skolen. Disse og lignende forhold er blevet kortlagt i Ungeundersøgelsen. Der ses en tendens til, at ældre elever oplever større trivselsproblemer, og også udviser større risikoadfærd, end de yngre elever. Der ses også en tendens til at drenge generelt udviser større risikoadfærd end piger. Generelt viser undersøgelsen et meget ensartet billede på tværs af kommuner, og det er vanskeligt at vurdere om de små forskelle, der optræder i undersøgelsen, skyldes reelle forskelle i børn og unges trivsel og risikoadfærd eller snarere handler om forhold ved undersøgelsens udførelse. Nedenfor gennemgås nogle af de centrale resultater omhandlende Ishøjs børn og unge.

Skoletrivsel

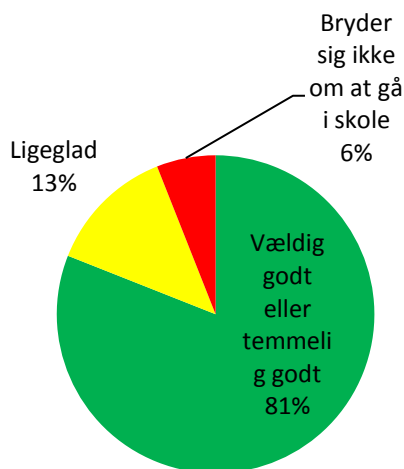
Børn og unge der trives, har mindre risiko for at begå kriminalitet, end børn og unge der mis-trives. Derfor er det væsentligt i den proaktive kriminalitetsforebyggelse at arbejde for at styrke børn og unges trivsel, ikke mindst i skolen.

Det fremgår af cirkeldiagrammet nedenfor, at det store flertal af Ishøjs børn og unge trives i skolen og kun et mindretal udsættes for mobning eller ikke bryder sig om at gå i skole i almindelighed.

Udsat for mobning inden for de seneste 30 dage?

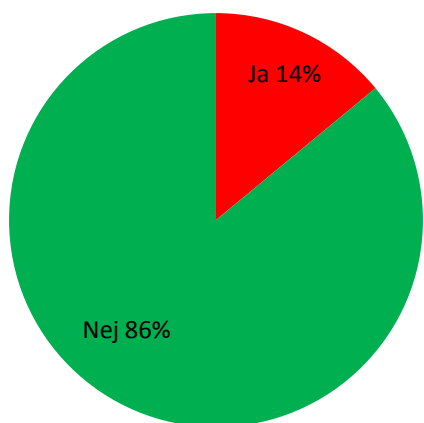
Hvad synes du om at gå i skole?

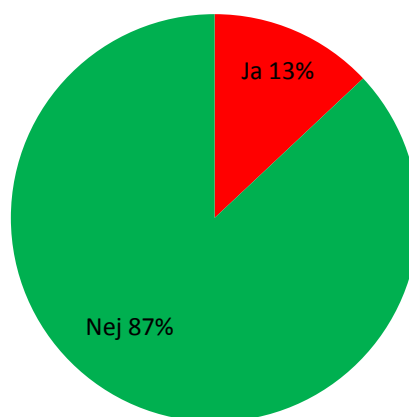
Elevers udsathed for vold og trusler

Omtrent hver syvende elev på Ishøjs skoler har oplevet at være udsat for vold og/eller trusler i løbet af en måned. Tallet dækker over forskellige former for fysiske overgreb, herunder spark, slag, benspænd og så videre.

Har du været udsat for trusler inden for de seneste 30 dage?

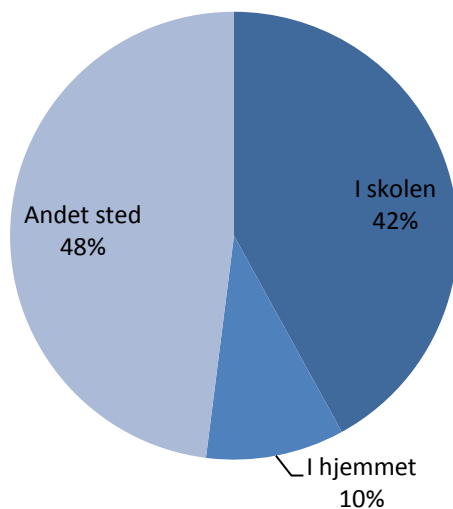

Har du været udsat for vold inden for de seneste 30 dage?

Lidt under halvdelen af den vold, eleverne udsættes for forekommer i skolen, antageligvis ofte i form af slagsmål og andre fysiske konflikter mellem eleverne. En tiendedel af volden forekommer i hjemmet, hvilket svarer til, at lidt flere end 1 ud af 20 elever har været udsat for vold i skolen inden for den seneste måned, mens lidt flere end 1 ud af 100 elever har været udsat for vold i hjemmet indenfor den seneste måned.

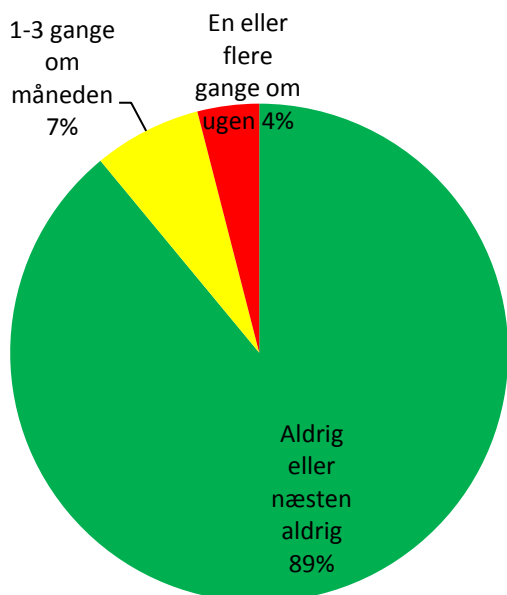
Hvor henne blev du udsat for vold?

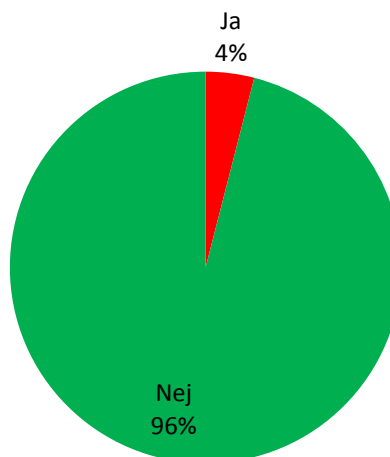
Risikoadfærd

Risikoadfærd kan defineres som adfærd, der indebærer en betydelig risiko for at skade eller som faktisk skader andre og/eller én selv. Der er en betydelig sammenhæng mellem risikoadfærd og kriminalitet. Derfor er det vigtigt at forebygge risikoadfærd, når man ønsker en tidlig forebyggelse af kriminalitet. Eksempler på risikoadfærd er ulovligt skolefravær og hashmisbrug, hvorfor disse er fremhævet nedenfor i diagrammet.

Hvor ofte pjækker du fra skole?

Har du røget hash inden for de sidste 30 dage?

Generelt er det et mindretal af Ishøjs skoleelever, der udviser risikoadfærd. Det er en meget lille del af Ishøj skoleelever der har et misbrug af hash og andre euforiserende stoffer. Det ses igen, at risikoadfærden stiger proportionelt med de unges alder. Af Ungeundersøgelsen fremgår det fx at der blandt Vestegnens 5. klasser er 98,6 % der *ikke* har røget hash indenfor de seneste 30 dage, mens tallet er faldet til 80,9 % i 10. klasse. Der er altså 8,8 % af undersøgelsens respondenter i 10. klasse, der har røget hash 1 eller 2 gange inden for de seneste 30 dage, og 10,3 % der har røget mere end 3 gange inden for de seneste 30 dage.

Der er desuden 96,1 % af Ishøj børn og unge der *ikke* har taget euforiserende stoffer i de sidste 12 måneder, mens 3,9 % har enten indtaget et eller flere af følgende stoffer: kokain, ecstasy, amfetamin, opium, heroin og ”andet”.

Risikofaktoren ulovligt skolefravær er til gengæld i højere grad udbredt blandt vestegnens elever. Hele 29 % af de elever der pjækker fra skolen i Ishøj angiver at de pjækkede fordi ”de ikke kunne lide faget”, mens 16 % ”ikke kunne lide læreren”.

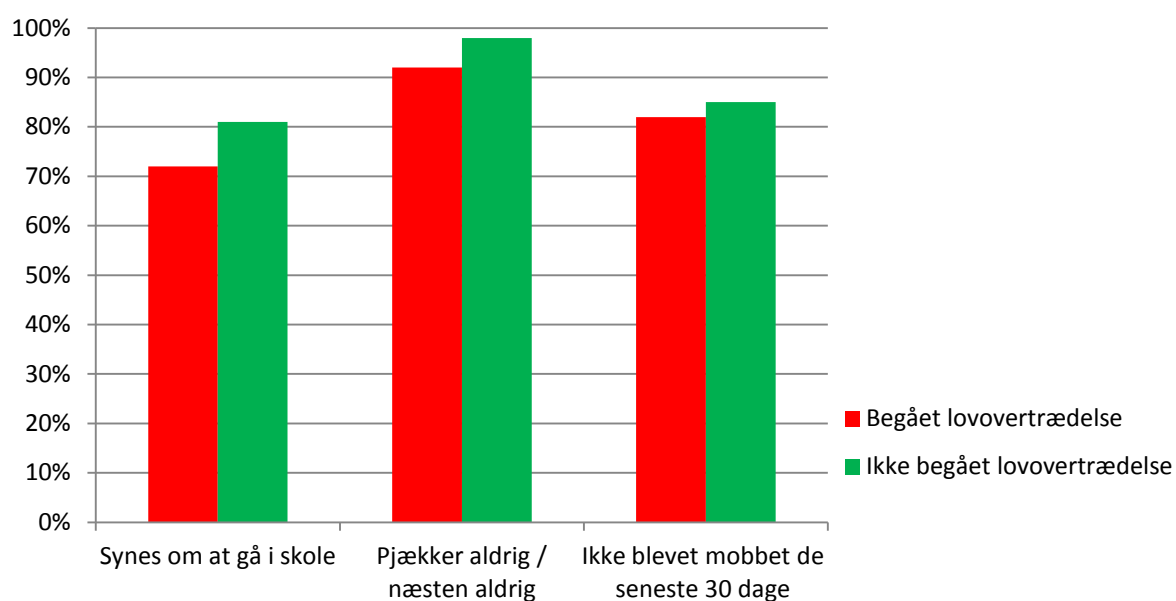
De unges lovovertrædelser

I ungeundersøgelsen er det desuden forsøgt at kortlægge de unges kriminalitetsadfærd, ved at spørge til hvilke former for kriminalitet de unge har begået og undersøge sammenhængen mellem lovovertrædelser og de unges generelle trivsel.

Hvilke lovovertrædelser begår de unge i Ishøj?	
Ikke kørt ulovlig knallert / scooter	81 %
Ikke begået tyveri	77 %
Ikke begået indbrud	93 %
Ikke begået røveri	90 %
Ikke begået hærværk	81 %
Ikke lavet graffiti	88 %
Ikke båret ulovlig kniv	70 %
Ejer ikke ulovlige våben	90 %

Det fremgår af tabellen, at Ishøj Kommunes skoleelever begår flest lovovertrædelser indenfor kategorierne: båret ulovlig kniv, tyveri, hærværk og ulovlig knallertkørsel. Det fremgår ikke af undersøgelsen, hvor mange overlap der mellem de forskellige kategorier og det kan deraf være en ganske lille gruppe af unge Ishøj borgere, der står for den samlede kriminalitet. Der findes desuden en klar tendens til, at der er flere lovlige piger end drenge uanset lovovertrædelsens art.

Sammenhæng mellem lovovertrædelse og skoletrivsel

Ovenfor ses det, at der er en tendens til at unge der trives i skolen i mindre grad begår lovovertrædelser. Det samme går igen når man ser på de unges brug af alkohol, tobak og hash, hvor de unge der ikke begår kriminalitet i mindre grad er tilbøjelige til at bruge rusmidler end dem der begår lovovertrædelser.

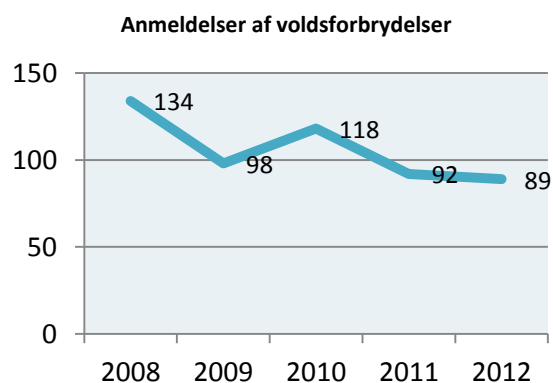
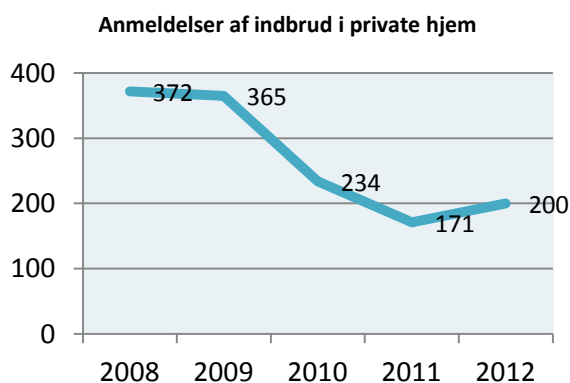
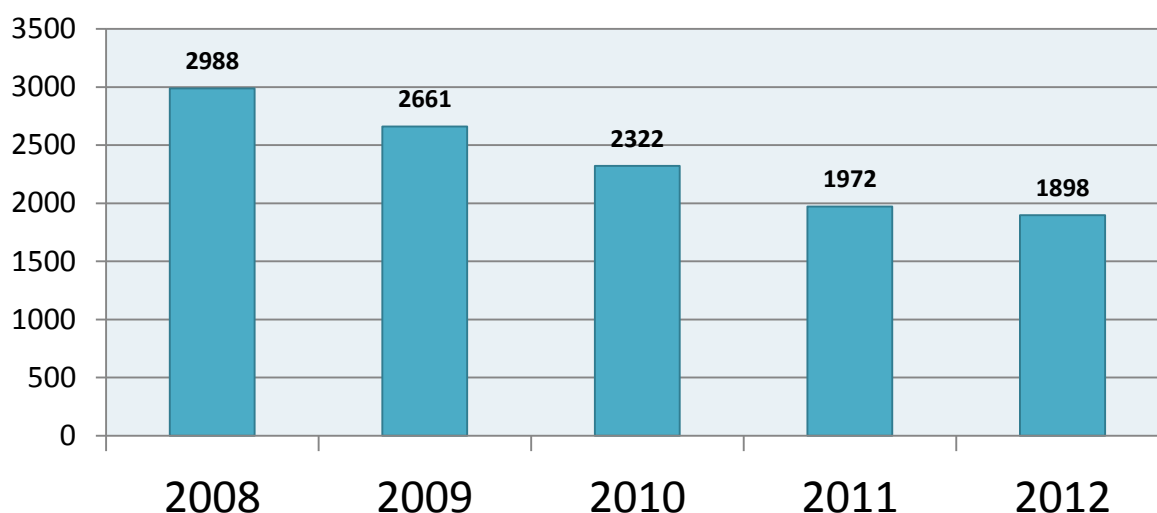
Generelt kan det siges at de unge der begår lovovertrædelser i mindre grad end de lovlydige trives i skolen, oplever socialkontrol af deres forældre og oftere får lektiehjælp. Ydermere er de unge der begår lovovertrædelser ligeledes i højere grad mere udsat for vold og trusler i deres hverdagsliv.

Risikoen for at blive udsat for kriminalitet i Ishøj er faldet markant

I Ishøj har vi i de seneste år gjort en stor, fælles indsats for at reducere kriminaliteten og øge trygheden, og vores anstrengelser har båret frugt. Kriminaliteten er de seneste fem år faldet med mere end en tredjedel. Ingen anden dansk kommune har set et så stort fald i kriminalitet. Kriminaliteten i Ishøj Kommune er nu under det niveau man kan forvente, når man medtænker sociale og demografiske forhold. Altså udsættes borgerne og virksomhederne i Ishøj med andre ord for **markant** mindre kriminalitet nu, end for bare få år siden.

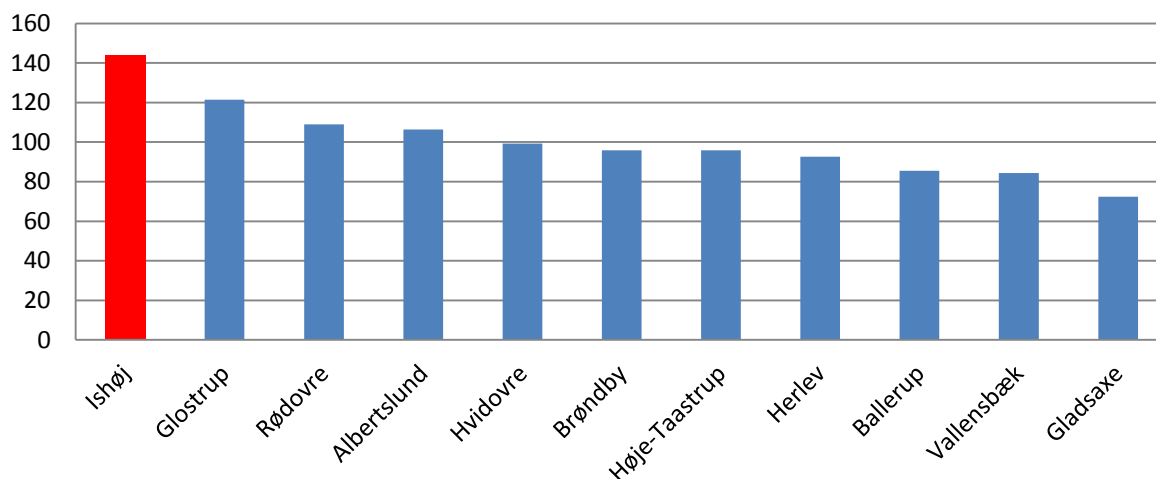
Antallet af borgere og virksomheder der anmelder, at de har været udsat for en forbrydelse er styrtdykket i Ishøj i perioden 2008-2012. Samlet er der tale om et fald på 37 %, hvilket er det største fald nogen dansk kommune har oplevet i dette tidsrum. Der er således tale om en overordentlig positiv udvikling. Faldet i anmeldelser slår igennem på kriminaliteten bredt. Vi har således set et fald i indbrud på 46 % og et fald i voldsforbrydelser på 34 %. Den eneste kategori, der har været i samlet vækst over de seneste fem år er butikstyverier.

Anmeldelser af straffelovsovertrædelser - udviklingen de seneste fem år

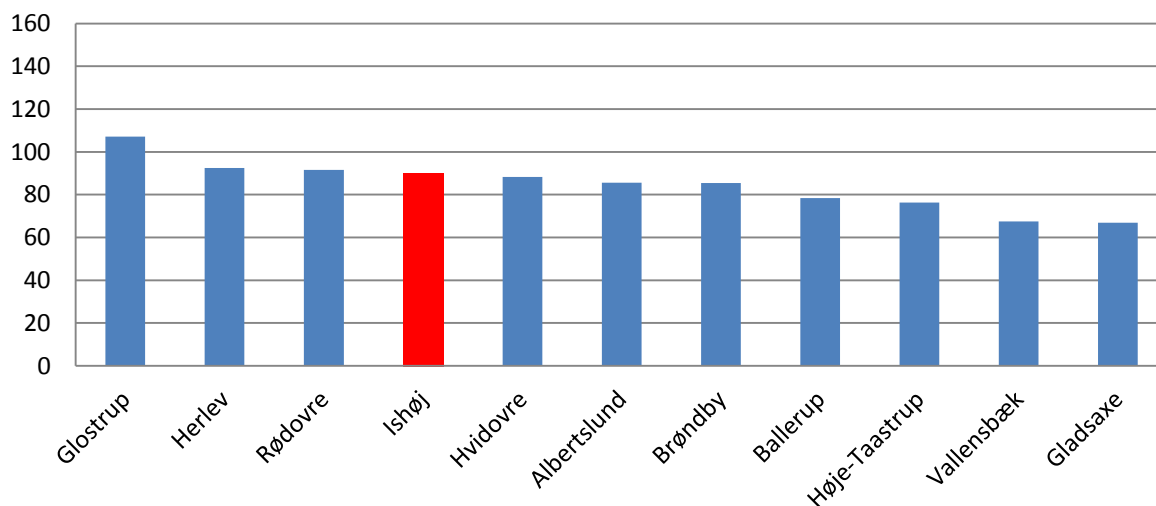
Med til denne positive historie hører selvfølgelig, at situationen i 2008 ikke var prangende. Ishøj var den kommune på Vestegnen, hvor flest borgere anmeldte at have været udsat for en forbrydelse, målt pr. indbygger. Vi lå i 2008 pænt over gennemsnittet.

Straffelovsanmeldelser pr. 1000 borgere, 2008

I 2012 er situationen imidlertid ganske anderledes. Ishøj ligger nu på niveau med flertallet af Vestegnskommuner.

Straffelovsanmeldelser pr. 1000 borger, 2012

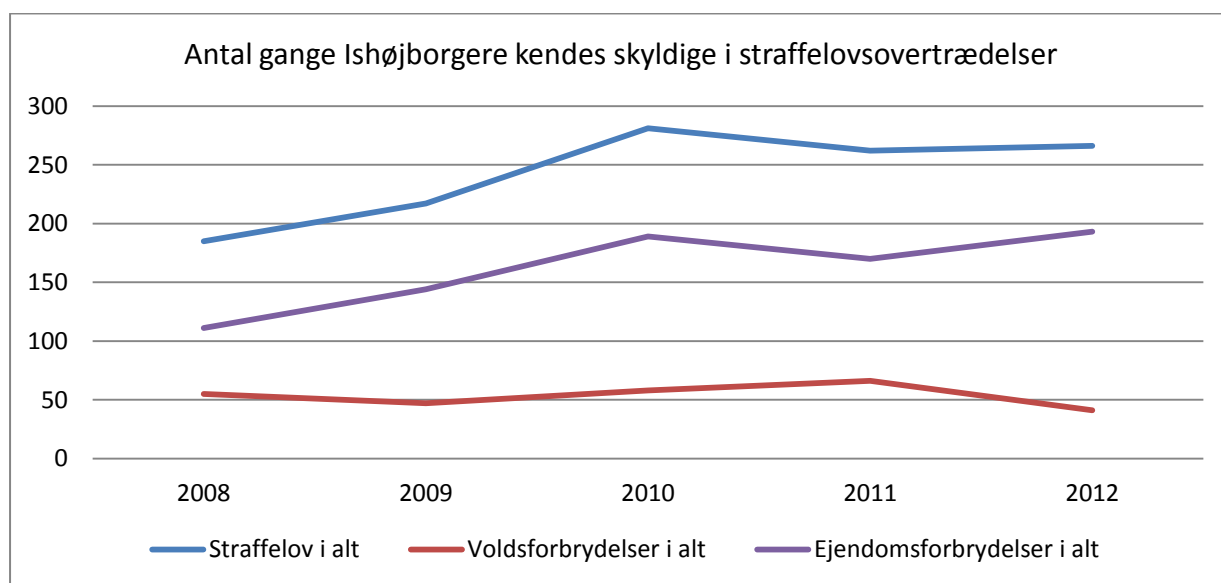
Justitsministeriets forskningskontor beregner med jævne mellemrum hvilket kriminalitetsniveau man kan forvente i landets kommuner, når man tager højde for forskellene i kommunernes sociale og demografiske forhold. Den seneste beregning, der baserer sig på tal fra 2011 viser, at kriminaliteten i Ishøj nu ligger 7 % under det forventede niveau.¹

¹ Justitsministeriets forskningskontor (2013) *Kriminalitetsniveauet i kommuner og politikredse 2011 s.:24*

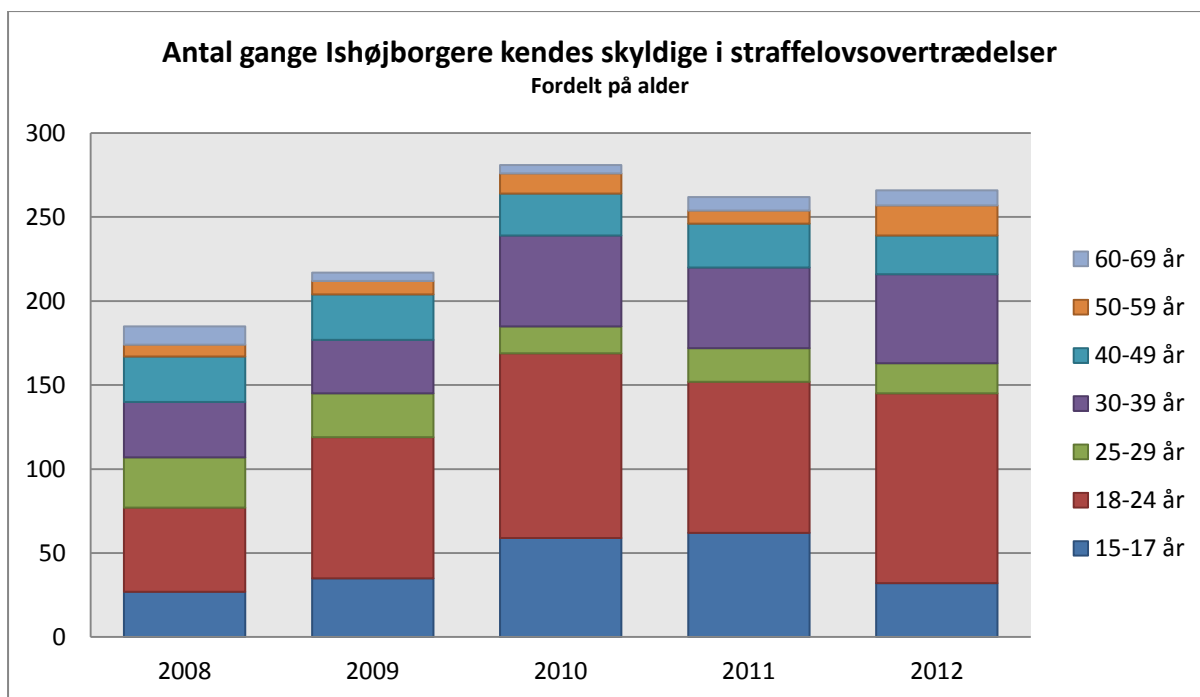
For mange Ishøj-borgere begår kriminalitet

Den meget positive udvikling, vi har opnået, når vi ser på borgeres og virksomheders risiko for at blive udsat for kriminalitet, kan vi ikke genfinde, når vi ser på hvor ofte Ishøjborgere kendes skyldige i at have begået kriminalitet. Faktisk har vi over de seneste fem år oplevet en vækst på dette område.

Væksten skyldes en stor stigning i antallet af gange Ishøjborgere kendes skyldige i ejendomsforbrydelser (det vil sige indbrud, tyveri, hærværk og så videre). Derimod har der ikke været nogen nævneværdig udvikling i antallet af gange Ishøjborgere kendes skyldige i voldsforbrydelser.

Fordelt på aldersgrupper er væksten i perioden særligt koncentreret omkring de 18 til 24-årige og de 30 til 39-årige. Unge under 18 år har også vist en betydelig vækst i perioden, men er faldet igen i 2012.

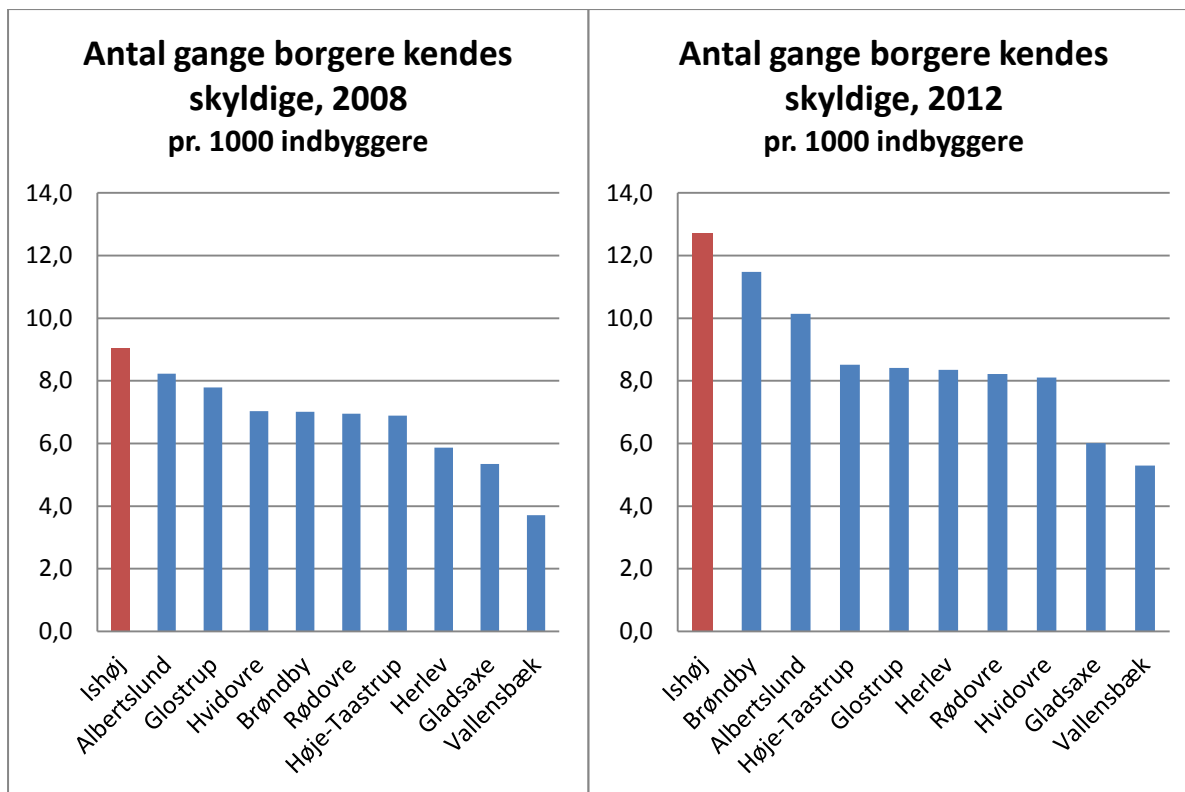

Udviklingen kan umiddelbart synes meget bekymrende. En nærmere analyse af tallene viser imidlertid, at en markant stigning i antallet af gange, hvor borgere kendes skyldige i simple butikstyverier, faktisk kan forklare hele 56 % af den samlede vækst. Dette mønster gør sig gældende på tværs af aldersgrupper.

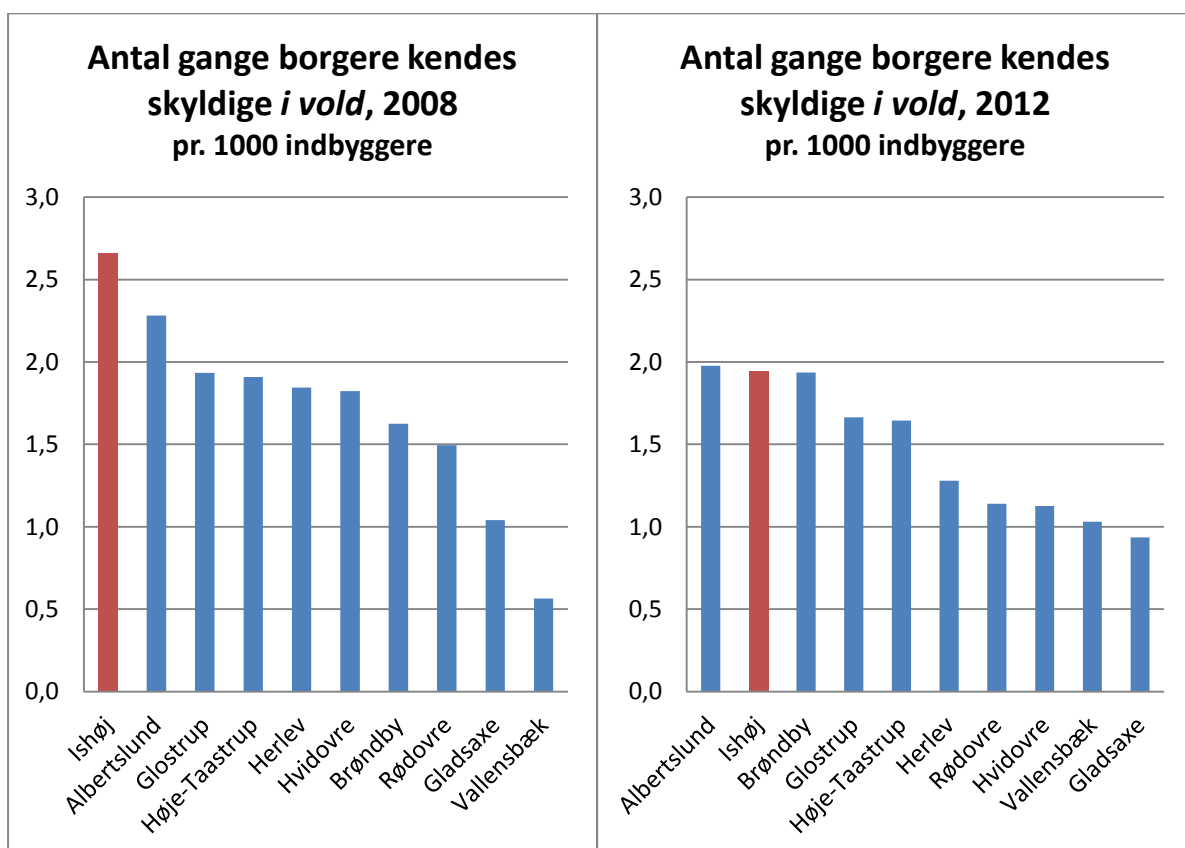
Dette giver anledning til at overveje, om den konstaterede vækst skyldes, at flere Ishøjborgere reelt er blevet kriminelle, eller om den primært skyldes, at politi, butiksdetektiver og vagter er blevet bedre til at tage butikstyvene på fersk gerning?

Mere generelt er det under alle omstændigheder værd at bemærke, at antallet af strafferetslige afgørelser ikke er et særligt præcist mål for antallet borgere der begår kriminalitet. De fleste lovovertrædelser fører for det første ikke til en strafferetslig afgørelse, og for det andet afspejler det samlede antal af strafferetslige afgørelser i høj grad politiets og retsvæsenets aktivitetsniveau og prioriteringer. Udviklingen i antallet af afgørelser i sig selv bør derfor tolkes med varsomhed.

Som det fremgår i nedenstående figur har der således generelt været en vækst i antallet af gange borgere på Vestegnen kendes skyldige i de senere år. Ishøj er både i 2008 og i 2012 den vestegnskommune, hvor borgerne flest gang blev kendt skyldige i en straffelovsovertrædelse.

Ser vi alene på det antal gange borgere dømmes skyldige i vold ser billedet imidlertid lidt anderledes ud. Generelt *falder* antallet at gange vestegnens borgere kendes skyldige i vold. For Ishøjs vedkommende ligger vi fortsat i den tunge ende, men udviklingen i Ishøj har været markant mere positiv end på Vestegnen generelt.

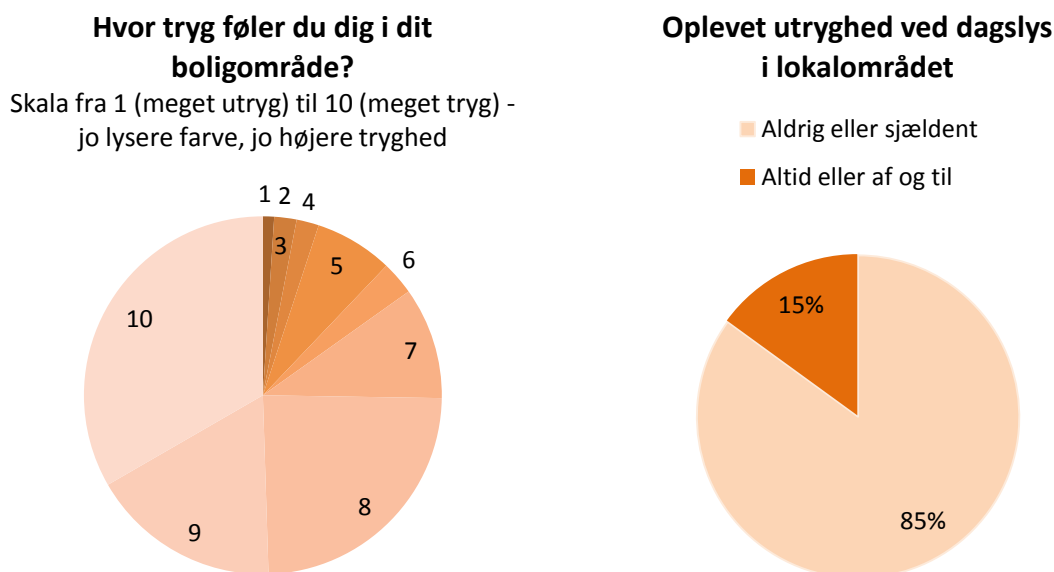

Som det fremgår af ovenstående, er det vanskeligt at forsøge at sidestille antallet af gange borgere dømmes for straffelovsovertrædelser med resultaterne af Ishøjs kriminalitetsforebyggende arbejde. Antallet af straffelovsovertrædelser afspejler i højere grad retssystemets (og butiksdetektivernes) aktiviteter og prioriteringer, end den mængde kriminalitet som Ishøjs-borgerne begår. Tallene synes dog at tegne det helt overordnede billede, at relativt mange borgere i Ishøj begår kriminalitet, sammenlignet med gennemsnittet på Vestegnen. Hvilket selvfølgelig er en udfordring, der medtages i den nye strategi for forebyggende indsatser i Ishøj Kommune.

Konkret dokumenterer tallene under alle omstændigheder, at relativt mange borgere i Ishøj oplever at få en straf, hvilket i sig selv kan have negative konsekvenser for deres fremtid, f.eks. i form af en plet på straffeattesten eller afbrudt uddannelsesforløb/opsigelse fra stilling på grund af afsoning af fængselsstraf. Samlet understreger dette behovet for at fastholde og kvalitetsudvikle Ishøj Kommunes reaktive kriminalitetsforebyggende indsatser, f.eks. i form af Exit-programmet, Projekt Virksomheden i Vejleåparken, Projekt God Løsladelse samt Familiecenterets indsatser i forbindelse med unge under 18, der kommer i kontakt med retssystemet.

Beboerne i Vejleåparken og Vildtbanegård er trygge

For Ishøjs borgere er det den daglige oplevelse af tryghed, snarere end tallene i kriminalitetsstatistikkerne, der er afgørende for, om den enkelte borger trives i kommunen. Derfor har vi i Ishøj gjort meget ud af også at sætte borgernes daglige oplevelse af tryghed i fokus. I den seneste tryghedsmåling fra maj 2013 fremgår det, at trygheden er høj blandt beboerne i nogle af vores største boligområder, Vejleåparken og Vildtbanegård. Konkret ligger den på 7,6 på en skala fra 1 til 10, hvor 1 er lig med meget utrygt og 10 er lig med meget trygt. Den generelle tryghed er samlet steget fra 2011 til 2013 i de to boligområder, hvor kun ganske få procent af beboerne føler sig meget utrygge i hverdagen.

(Beboere og tidligere beboere i Vejleåparken og Vildtbanegård 2013, TNS GALLUP og Ungeundersøgelsen, Københavns Vestegn 2012, s: 30).

Det fremgår endvidere af tryghedsmålingen, at de vigtigste tryghedsfaktorer blandt borgerne i de to boligområder er: ”gode naboer”, ”rare mennesker” og at der er en ”god stemning i boligområdet.” Mens de mest betydningsfulde faktorer for at borgerne føler sig utrygge i deres boligområde skyldes en blanding af normbrydende adfærd såsom knallertkørsel og grupper af unge der hænger ud i området, samt de fysiske rammer i boligområderne, hvor beboerne fremhæver ”mørke stier” og ”manglende belysning” som årsag til en følelse af utryghed. Det er altså ikke beboernes frygt for kriminalitet, der er den primære årsag til utryghed. I Ungeundersøgelsen ses det desuden at de unge fra Ishøj Kommune, er den gruppe af unge på Vestegnen der føler sig mest trygge i deres lokalområde.

Nøglen til Ishøjs succes og de kommende års udfordringer

Der er helt givet flere forskellige grunde til, at Ishøj har opnået disse flotte resultater. Men den vigtigste er uden tvivl, at trygheden og kriminaliteten i Ishøj har været et højt prioriteret område. Ikke blot politisk, men også blandt de mange medarbejdere i kommunen, som spiller en stor eller lille rolle i at skabe et trygt og sikkert Ishøj. Vi har også haft stærke samarbejdspartnere i lokalsamfundet – politiet, erhvervslivet, boligforeninger, kriminalforsorgen og så videre – der alle har trukket i samme retning som kommunen.

Vi har i Ishøj opnået nogle imponerende resultater de seneste år. Med den strategiske ramme for Ishøj Kommunes kriminalitetsforebyggende og tryghedsskabende indsats åbner vi et nyt kapitel, hvor vi har fokus på at langtidssikre de resultater, vi allerede har opnået og blive endnu bedre til at møde de udfordringer, vi fortsat står overfor.

Vi skal i de kommende år udnytte, at vi er kommet fuldt på omgangshøjde med situationen. En del kræfter skal bruges på at videreudvikle den tidlige forebyggelse. Det er en god investering i fremtiden. Både for Ishøj Kommune og for vores børn og unge.

Vi skal også passe på, vi ikke ”drukner i vores egen succes”. Den fælles indsats, vi har gjort for at få unge kriminalitetstruede motiveret for at komme i uddannelse og arbejde, har betydet at vi oplever en stigende efterspørgsel på kommunal service. For eksempel misbrugsbehandling og Exit-forløb. Der er næppe tvivl om, at det på sigt er en god forretning at lykkes med at få socialt udsatte og kriminalitetstruede unge i uddannelse og arbejde, frem for at de pendler mellem overførselsindkomster og fængselsophold. Ikke desto mindre har vi her en udfordring med at finde de rette måder at hjælpe de unge ind i samfundet, der både er effektive og økonomisk fornuftige. Dette er ikke mindst vigtigt i lyset af, at flere af vores Satspuljefinansierede udviklingsprojekter udløber i de kommende år. Vi skal finde måder at lade de erfaringer vi har høstet leve videre i kommunen.

Vi har med andre ord stadig et stort og vigtigt arbejde foran os. Det skal dog ikke skygge for det faktum, at vi i Ishøj har opnået nogle meget bemærkelsesværdige resultater på kriminalitets- og tryghedsområdet de seneste år.

Den markante reduktion i kriminalitet, Ishøjs borgere og virksomheder udsættes for, er en danmarkshistorie vi alle kan og skal være stolte af.